

Dosarul nr.3ra-1237/2021
2-18142815-01-3ra-25112021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Vl. Clima, I. Muruianu, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Prodan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților, Comisiei pentru Etică și Disciplină și Ministerului Justiției, persoane terțe Lilia Grițco și Daniel Aurică Bizadea cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 23 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și emisă o nouă decizie cu privire la admiterea parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 19 martie 2018, Lilia Prodan a formulat cerere de chemare în judecată, care a fost concretizată ulterior, împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliul Uniunii Avocaților, Comisiei pentru Etică și Disciplină și Ministerului Justiției, persoane terțe Lilia Grițco și Daniel Aurică Bizadea cu privire la recunoașterea acțiunilor de a nu examina și oferi un răspuns la cererea din 02 februarie 2018 și 07 iulie 2018, anularea deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din 22 decembrie 2017, anularea Ordinului Ministerului Justiției nr.81 din 30 ianuarie 2018, anularea în parte a hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților a Uniunii Avocaților nr.XXX din 23 februarie 2018, precum și a răspunsului Ministerului Justiției nr.04/1106 din 29 mai 2018.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin decizia Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din 22 decembrie 2017, Lilia Prodan a fost sancționată disciplinar cu retragerea licenței, în mod arbitrar, doar în baza declarațiilor petiționarilor.

Nefiind de acord cu decizia respectivă, la 02 februarie 2018, reclamanta a depus cerere prealabilă prin care a solicitat anularea acesteia, însă, până la data sesizării instanței cu prezenta acțiune, nu a primit un răspuns la cererea prealabilă.

Reclamanta a susținut că, decizia din 22 decembrie 2017 este ilegală și pasibilă anulării, deoarece, faptele expuse în plângerea petiționarului nu s-au adeverit și, în special, afirmația că acesta i-ar fi achitat avocatului Lilia Prodan anumite sume de bani, iar aceasta nu ar fi întocmit contract de asistență juridică și nu ar fi eliberat bonuri de plată.

Astfel, menționează că, este victima unui subterfugiu pus la cale de colegi, care l-au sfătuit pe Daniel Aurică Bizadea să depună o plângere, precum că, acesta din vina avocatului a omis termenul de atac la Curtea Supremă de Justiție, iar petiționarul nu a ascuns intențiile sale, or, petiționara Lilia Grițco a solicitat ca avocata să fie sancționată pentru a avea posibilitatea să repună termenul de contestare cu recurs, expirat din vina ei.

Prin cererea sa din 24 iulie 2017, Daniel Aurică Bizadea s-a plâns doar pe faptul că, reclamanta nu a contestat decizia instanței de apel, nu a comunicat rezultatul ședinței acestuia și nu a mai răspuns la telefon după aceea. Reclamanta a insistat că, petiționarul a indus în eroare Comisia pentru Etică și Disciplină, deoarece, așa după cum s-a constatat prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017, petiționarul a fost prezent la pronunțarea dispozitivului deciziei. Or, anterior, petiționarul Daniel Aurică Bizadea, aflându-se în stare de ebrietate, a început să o insulte pe Lilia Prodan, din care motive, aceasta a refuzat să mai încheie contracte de asistență juridică pentru examinarea cauzei la Curtea Supremă de Justiție.

Prin urmare, indică că, nu avea nici o obligație să depună recurs asupra deciziei Curții de Apel Chișinău, acest fapt fiind constatat și probat și prin materialele administrate de Comisia pentru etică și disciplină, în fața căreia au fost prezentate contractele de asistență juridică până la instanța de apel.

A susținut că, afirmația lui Daniel Aurică Bizadea precum că, a aflat despre soluția instanței de apel la 18 iulie 2019, este una aberantă, deoarece, prin decizia din 29 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție se confirmă că, acesta a fost participat la ședința din 30 noiembrie 2016 și a fost prezent la pronunțare.

Consideră că, este neîntemeiată alegația Comisiei pentru Etică și Disciplină precum Că, reclamanta ar fi prestat servicii juridice în baza unor contracte nule de drept, deoarece, viciul de semnătură a unor contracte, nu duce la nulitatea absolută, ci la nulitatea relativă, care poate fi acoperită de părți, iar petiționarii nu au negat faptul încheierii contractelor de asistență juridică. Dimpotrivă, s-a constatat că, Daniel Aurică Bizadea, fiind beneficiar al contractului de asistență juridică, a fost reprezentat de Lilia Prodan pe dosarul penal la faza de urmărire penală, instanța de fond și de apel, unde, de fiecare dată, organul de urmărire penală și instanțele de judecată l-au întrebat dacă este de acord să fie asistat de avocatul ales, adică, s-a acoperit viciul de semnătură.

A mai reiterat că, încălcările cu privire la procedura de încasare a numerarului nu țin de competența Comisiei pentru Etică și Disciplină, dar sunt de competența Serviciului Fiscal de Stat, potrivit art.241 Codul Fiscal. Or, pentru a reține ca fiind o abatere disciplinară faptele de încălcare a legislației fiscale, în mod obligatoriu trebuie

să existe un act emis de o autoritate competentă în acest sens, iar persoana nu poate fi sancționată de două ori pentru aceeași faptă și, pe de altă parte, sancțiunile pentru abaterile fiscale pot fi aplicate doar de organele competente.

Comisia pentru Etică și Disciplină nu poate interveni la stabilirea onorariului avocatului și nici nu poate aprecia rezonabilitatea cuantumului acestuia și, în același timp, nu poate considera ca fiind o abatere disciplinară valorificarea serviciilor sale de către avocat la un anumit nivel.

Reclamanta a mai afirmat, că deși s-a invocat faptul neindicării în contractele de asistență juridică a onorariilor încasate de la client sau indicării unor sume diminuate, în motivarea deciziei nu s-a reținut o astfel de încălcare.

Totodată, a menționat că, din conținutul deciziei contestate rezultă că au fost depuse două petiții, astfel, notează că nu a cunoscut despre petiția depusă de Lilia Grițco și învinuirile aduse.

Mai mult, s-a indicat că, potrivit declarațiilor lui Daniel Aurică Bizadea, se constată că, sumele indicate fiind achitate cu titlu de onorariu coincid cu cele reflectate în contractul de asistență juridică, însă, diferă de cele invocate de Lilia Prodan.

Referitor la încălcarea gravă a prevederilor contractuale, Comisia pentru Etică și Disciplină a indicat că, Lilia Prodan nu a consultat clientul în mod conștiincios și nu a informat cu diligență cu privire la evoluția cauzei, deoarece urma să informeze clientul privitor la decizia emisă de instanța de apel și să redacteze clientului cererea de recurs, reclamanta a invocat că, nu a avut obligații contractuale să consulte, cu atât mai mult, să întocmească acte procesuale pentru instanța supremă în favoarea petiționarului, deoarece a încheiat contract pentru asistență juridică până la instanța de apel.

În asemenea circumstanțe, solicită recunoașterea acțiunilor de a nu examina și oferi un răspuns la cererea din 02 februarie 2018 și 07 iulie 2018, anularea deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din 22 decembrie 2017, anularea Ordinului Ministerului Justiției nr.81 din 30 ianuarie 2018, anularea în parte a hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților a Uniunii Avocaților nr.XXX din 23 februarie 2018, precum și a răspunsului Ministerului Justiției nr.04/1106 din 29 mai 2018.

Prin încheierea din 29 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a dispus suspendarea executării Deciziei din 22 decembrie 2017 a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, în partea sancționării disciplinare a reclamantei Lilia Prodan sub forma de retragere a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat.

Prin decizia din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a casat încheierea din 29 martie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției instanța de apel a punctat că, la emiterea încheierii contestate instanța de fond n-a ținut cont de faptul că, decizia suspendată a fost executată, or în baza acesteia a fost emis ordinul Ministerului Justiției de retragere a licenței.

Prin încheierea din 16 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de asigurare a acțiunii, depusă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Lilia Prodan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, Consiliul Uniunii Avocaților și Ministerul Justiției

privind anularea actului administrativ, care a fost menținută prin decizia din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 03 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani s-a refuzat în examinarea acțiunii intervenientului principal Valentina Cușnir, concomitent cu acțiunea înaintată de Lilia Prodan, totodată, i s-a explicat Valentinei Cușnir că este în drept să înainteze o acțiune proprie într-un proces separat.

Prin decizia din 28 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost menținută încheierea din 03 iulie 2019 a instanței de fond.

Prin hotărârea din 23 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, a fost respinsă, ca neîntemeiată, acțiunea înaintată de Lilia Prodan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților, Comisiei pentru Etică și Disciplină și Ministerului Justiției, persoane terțe Lilia Grițco și Daniel Aurică Bizadea cu privire la recunoașterea ilegalității acțiunilor Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților și Comisiei pentru Etică și Disciplină de a nu examina și oferi răspuns la cererile prelabile din 02 februarie 2018 și 07 iulie 2018, recunoașterea ilegalității răspunsului Ministerului Justiției a Republicii Moldova nr.04/1106 din 29 mai 2018, anularea deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină din 22 decembrie 2017 privind constatarea abaterilor disciplinare, anularea ordinului Ministerului Justiției nr.81 din 30 ianuarie 2018 ce vizează retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat, anularea hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților a Uniunii Avocaților nr.XXX din 23 februarie 2018 în partea consemnării încetării activității în Lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat și publicarea acestei informații în Monitorul Oficial și pe pagina web a Uniunii Avocaților (f.d.52, 57-72, vol.II).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 24 iulie 2020, Lilia Prodan a declarat apel nemotivat, iar la 29 septembrie 2020 apel motivat împotriva hotărârii din 23 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a casat integral hotărârea din 23 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, emisă în cauza în contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Lilia Prodan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților, Comisiei pentru Etică și Disciplină și Ministerului Justiției, persoane terțe Lilia Grițco și Daniel Aurică Bizadea cu privire la recunoașterea acțiunilor de a nu examina și oferi un răspuns la cerere, anularea deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților din 22 decembrie 2017, anularea ordinului Ministerului Justiției nr.81 din 30 ianuarie 2018, anularea în parte a hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților a Uniunii Avocaților nr.XXX din 23 februarie 2018, precum și a răspunsului Ministerului Justiției nr.04/1106 din 29 mai 2018.

S-a emis o nouă decizie cu privire la admiterea parțială a acțiunii înaintată de către Lilia Prodan împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Consiliului Uniunii Avocaților, Comisiei pentru Etică și Disciplină și Ministerului Justiției, persoane terțe Lilia Grițco și Daniel Aurică Bizadea cu privire la recunoașterea acțiunilor de a nu examina și oferi un răspuns la cererea din 02 februarie 2018 și 07 iulie 2018, anularea

deciziei din 22 decembrie 2017 a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților, anularea ordinului Ministerului Justiției nr.81 din 30 ianuarie 2018, anularea în parte a hotărârii Consiliului Uniunii Avocaților a Uniunii Avocaților nr.XXX din 23 februarie 2018, precum și a răspunsului Ministerului Justiției nr.04/1106 din 29 mai 2018.

S-a anulat decizia din 22 decembrie 2017 a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților.

S-a anulat hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților a Uniunii Avocaților nr.XXX din 23 februarie 2018, în partea consemnării în Lista avocaților care au dreptul de a exercita profesia de avocat cu încetarea activității avocatului Lilia Prodan, licența nr.975 din 12 decembrie 2002.

S-a anulat ordinul Ministerului Justiției nr.81 din 30 ianuarie 2018 cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat Lilee Prodan.

În rest pretențiile au fost respinse, ca neîntemeiate.

Referitor la fondul cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ a concluzionat că, instanța de fond n-a stabilit circumstanțele importante pentru examinarea cauzei, dând o apreciere eronată probelor prezentate și interpretând eronat normele legale.

Completul judiciar al instanței de apel a reținut că, în motivarea deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare avocatului Lilia Prodan, Comisia pentru Etică și Disciplină a invocat precum că, contractele de asistență juridică din 21 martie 2016, 11 mai 2016 și 28 noiembrie 2016 prezentate de către avocatul Lilia Prodan nu întrunesc condițiile de valabilitate a actului juridic, deoarece nu sunt numerotate și semnate de client, în persoana petiționarei Lilia Grițco, căreia nu i-a fost eliberat al doilea exemplar și care sunt înregistrare în registrul cabinetului avocatului Lilia Prodan, deci sunt nule. Toate sumele menționate în contractele de asistență juridică au fost încasate de avocat fără eliberarea bonurilor de plată. Totodată, onorariul în mărime de 40 000 lei încasat de avocat pentru apărarea intereselor petiționarului Daniel Aurică Bizadea în instanța de apel este o sumă exagerată pentru participarea la o singură ședință de judecată. Avocatul Lilia Prodan participând în instanța de apel urma să aducă la cunoștință petiționarilor decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 și dreptul de a o contesta în termen de 30 zile de la momentul pronunțării publice cu recurs la Curtea Supremă de Justiție. Avocatul a participat la urmărirea penală și în instanțele de judecată în lipsa unui contract de asistență juridică încheiat în modul corespunzător. Petiționarul nu a beneficiat din partea avocatului de exercitarea obligațiilor cu bună-credință, în acord cu legea, contractul încheiat și cu bunele moravuri, avocatul nu a consultat clientul în mod conștiincios și nu l-a informat cu diligență cu privire la evoluția cauzei ce i-a fost încredințată, avocatul urma să informeze clientul referitor la decizia emisă de instanța de apel și să redacteze la solicitarea clientului cerere de recurs, comportamentul avocatului în relațiile cu petiționarii și atitudinea neconștiincioasă – refuzul de a comunica cu clientul, inclusiv telefonic), prin ce a depășit hotarul legal al drepturilor și obligațiilor acordate avocatului ca reprezentat al clientului său.

Examinând argumentele expuse de participanții la proces în raport cu probatoriul

administrat la dosar, completul judiciar al instanței ierarhic inferioare a constatat că, decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină din 22 decembrie 2017, este neîntemeiată și nemotivată.

În acest sens, completul specializat a remarcat prevederile art.1 alin.(1), 11 alin.(2), 14 alin.(1) lit.b), 56, 57 alin.(1) lit.e), 25 din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură. Totodată, instanța de apel a reținut ca fiind relevante cauzei și prevederile art.218 din Codul civil (în redacția legii la momentul încheierii contractului).

În acest context, instanța de apel a subliniat că, în condițiile în care, legiuitorul a stabilit în mod expres și imperativ cazurile și condițiile în care poate fi retrasă licența avocatului, Comisia pentru Etică și Disciplină, care este organ investit prin lege cu competența de aplicare a sancțiunilor disciplinare, în cazul în care aplică sancțiunea disciplinară sub formă de retragere a licenței unui avocat, are obligația de a identifica expres și a motiva incidența temeiului legal de retragere a licenței de avocat.

Analizând decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină din 22 decembrie 2017, instanța de apel a constatat că, organul investit prin lege cu competența de aplicare a sancțiunilor disciplinare avocaților, a indicat în calitate de temei de drept în susținerea soluției de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de retragere a licenței, norma art.25 alin.(1) lit.i) și j) din Legea cu privire la avocatură, care stabilesc că licența pentru exercitarea profesiei de avocat se retrage în cazul: i) încălcării grave a prevederilor contractului de asistență juridică; j) neindicării în contractul de asistență juridică a onorariilor încasate de la client sau indicării unor sume diminuate.

Astfel, completul judiciar al instanței de apel a constatat că, motivația expusă în decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină, legalitatea căreia și constituie obiect de examinare în cadrul prezentului proces, este neîntemeiată, punctând în acest sens că, în cadrul procedurii disciplinare intentate în privința avocatului Lilia Prodan nu au fost stabilite încălcări de natură să ducă la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de retragere a licenței. Or, în procesul de executare a obligațiilor asumate prin contractele de asistență juridică încheiate cu Lilia Grițco, avocatul Lilia Prodan a depus diligența necesară pentru a reprezenta drepturile, libertățile și interesele legitime ale clientului său Daniel Aurică Bizadea, pe parcursul aflării cauzei penale la faza urmăririi penale, cât și la soluționarea cauzei în instanța de fond și în instanța de apel, imediat după încheierea contractului de asistență juridică.

La acest capitol, completul judiciar al instanței de apel a notat, că prin decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină, s-a invocat precum că, avocata Lilia Prodan participând în instanța de apel urma să aducă la cunoștință petiționarilor decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 și dreptul de a o contesta în termen de 30 zile de la momentul pronunțării publice cu recurs la Curtea Supremă de Justiție. Avocatul a participat la urmărirea penală și în instanțele de judecată în lipsa unui contract de asistență juridică încheiat în modul corespunzător. Petiționarul nu a beneficiat din partea avocatei de exercitarea obligațiilor cu bună-credință, în acord cu legea, contractul încheiat și cu bunele moravuri, avocata nu a consultat clientul în mod conștiincios și nu l-a informat cu diligență cu privire la evoluția cauzei ce i-a fost încredințată, avocatul urma să informeze clientul privitor la decizia emisă de instanța de apel și să redacteze la solicitarea clientului cerere de recurs, comportamentul avocatului în relațiile cu

petiționarii și atitudinea neconștiincioasă – refuzul de a comunica cu clientul, inclusiv telefonic), prin ce a depășit hotarul legal al drepturilor și obligațiilor acordate avocatei ca reprezentat al clientului său.

În acest sens, completul specializat al instanței de apel a apreciat aceste constatări ale Comisiei pentru Etică și Disciplină ca fiind nefondate, în condițiile în care, din materialele dosarului rezultă cert că, avocatul Lilia Prodan și-a executat cu bună-credință obligațiile sale în raport cu clientul.

Sub acest aspect, Completul instanței de apel a subliniat că, în esență, sancționarea disciplinară a avocatului Lilia Prodan s-a întemeiat pe faptul că, avocatul nu ar fi contestat cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 și nu a comunicat clientului dreptul de a contesta decizia dată în termen de 30 de zile de la momentul pronunțării publice, însă, aceste constatări sunt neîntemeiate. În acest sens a reținut că, din conținutul deciziei din 30 noiembrie 2016 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău și din conținutul deciziei din 29 noiembrie 2017 a Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție, rezultă că, Daniel Aurică Bizadea a fost prezent la ședința de judecată a instanței de apel în cadrul căreia a fost pronunțat dispozitivul deciziei.

Aceste circumstanțe denotă că, Daniel Aurică Bizadea a cunoscut despre soluția adoptată de instanța de apel în cauza penală ce-l viza personal pe acesta, fiindu-i comunicată inclusiv data pronunțării integrale a deciziei, modul și termenul căii de atac, motive pentru care, s-a dedus că, neatacarea de către inculpat a deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, nu poate fi imputată avocatului.

Totodată, instanța de apel a mai reținut din înscrisurile cauzei că, avocatul Lilia Prodan a fost contractată pentru prestarea serviciilor de asistență juridică lui Daniel Aurică Bizadea la faza urmăririi penale, în instanța de fond și în instanța de apel, astfel, instanța de apel a notat că, aceasta nu a avut obligația de a contesta cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate și concluziile Comisiei pentru Etică și Disciplină precum că, avocatul Lilia Prodan nu a consultat clientul în mod conștiincios și nu l-a informat cu diligență de evoluția cauzei ce i-a fost încredințată, menționând că, înscrisurile cauzei confirmă că, Daniel Aurică Bizadea a fost prezent la ședința din 30 noiembrie 2016, cunoscând despre soluția adoptată de instanța de apel și despre modalitatea de apărare a drepturilor sale, prin exercitarea căii de atac. Aserțiunea precum că, avocatul nu a informat clientul cu diligență de evoluția cauzei, la fel a fost apreciată ca fiind neîntemeiată, în condițiile în care, inculpatul a participat la ședințele de judecată personal, cunoscând despre acțiunile și actele procedurale emise în cauza penală.

Referitor la afirmația că, avocatul Lilia Prodan ar fi refuzat să comunice cu clientul, Completul instanței de apel a menționat că, refuzul avocatului a fost unul justificat prin comportamentul agresiv al lui Daniel Aurică Bizadea, care s-a prezentat în stare de ebrietate în biroul avocatului. Or, avocatul Lilia Prodan a fost angajată pentru a acorda asistență juridică lui Daniel Aurică Bizadea doar la examinarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel, nefiind obligată să acorde asistență juridică clientului în instanța de recurs.

În susținerea concluziei enunțate, instanța de apel a reținut și plângerile depuse la Comisia pentru Etică și Disciplină, în conținutul cărora nu este indicat, că avocatul Lilia

Prodan ar fi fost contractată pentru a presta servicii juridice pentru instanța de recurs, nefiind indicat nici faptul, că clientul ar fi achitat onorariul avocatului pentru a-i acorda asistență juridică în instanța de recurs.

În această ordine de idei instanța de apel a notat că, în speță, nu este întrunit temeiul prevăzut de art.25 alin.(1) lit.i) al Legii cu privire la avocatură, pentru aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de retragere a licenței de avocat în privința avocatului Lilia Prodan.

Concomitent, s-a reținut că, prin decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină avocatul Lilia Prodan a fost sancționată disciplinar conform art.25 alin.(1) lit.i), j) din Legea cu privire la avocatură, cu motivația că, contractele de asistență juridică nu au fost semnate de client, avocatul Lilia Prodan nu a eliberat clientului său bonuri de plată a onorariului, dar și pentru faptul, că onorariul încasat de avocat pentru reprezentarea intereselor lui Daniel Aurică Bizadea în instanța de apel, ar fi unul exagerat.

Colegiul instanței ierarhic inferioare a desconsiderat aceste argumente ale Comisiei pentru Etică și Disciplină, iar în consolidarea concluziei a reținut ca fiind relevante prevederile art.11 alin.(2), 54 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la avocatură.

În această ordine de idei, instanța de apel a concluzionat că, și-a găsit confirmare argumentul apelantei Lilia Prodan care a susținut că, este neîntemeiată alegația Comisiei pentru Etică și Disciplină precum că, reclamanta ar fi prestat servicii juridice în baza unor contracte nule de drept, deoarece, viciul de semnătură a unor contracte, nu duce la nulitatea absolută, ci la nulitatea relativă, care poate fi acoperită de părți, iar petiționarii nu au negat faptul încheierii contractelor de asistență juridică. Instanța de apel a constatat că, Daniel Aurică Bizadea, fiind beneficiar al contractului de asistență juridică, a fost reprezentat de Lilia Prodan pe dosarul penal la faza de urmărire penală, instanța de fond și de apel, unde, de fiecare dată, organul de urmărire penală și instanțele de judecată l-au întrebat dacă este de acord să fie asistat de avocatul ales, adică, s-a acoperit viciul de semnătură.

Completul judiciar al instanței de apel a considerat că, nu este de natură să atragă după sine atragerea sancționării avocatului Lilia Prodan și constatarea Comisiei pentru Etică și Disciplină precum că, avocatul nu a indicat în contractul de asistență juridică sumele reale încasate de la client ori a indicat sume diminuate.

Cu referire la acest aspect, instanța ierarhic inferioară a precizat că, în contractele de asistență juridică prezentate de avocatul Lilia Prodan în ședința Comisiei pentru Etică și Disciplină sunt indicate sumele onorariilor pe care le-a indicat și Daniel Aurică Bizadea în plângerea sa, situație ce denotă că, constatările Comisiei pentru Etică și Disciplină sunt contradictorii cu circumstanțele de fapt ale speței.

Totodată, Completul a menționat că, este neîntemeiată și constatarea Comisiei pentru Etică și Disciplină precum că, onorariul încasat de avocat pentru reprezentarea intereselor clientului în instanța de apel, ar fi unul exagerat, punctând în acest sens că, cuantumul onorariului avocatului este negociat de avocat și client, iar în condițiile speței, clientul a fost de acord cu onorariul indicat de avocat, l-a acceptat și l-a achitat.

Instanța de apel a concluzionat că, materialul probatoriu administrat la dosar nu denotă nici incidența temeiului prevăzut la art.25 alin.(1) lit.j) din Legea cu privire la

avocatură, pentru aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de retragere a licenței de avocat în privința avocatului Lilia Prodan.

În această ordine de idei, instanța ierarhic inferioară a punctat că, decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină din 22 decembrie 2017 emisă în privința avocatului Lilia Prodan este neîntemeiată, având un caracter declarativ și formalist, în conținutul acesteia nefiind indicate expres și detaliat încălcările comise de avocat, precum și probele care confirmă acuzațiile reținute în sarcina avocatului.

Astfel, Colegiul instanței de apel a conchis că, cerința Liliesi Prodan cu privire la anularea deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină este întemeiată și pasibilă de a fi admisă, cu anularea deciziei din 22 decembrie 2017 a Comisiei pentru Etică și Disciplină.

Completul judiciar a constatat netemeinicia deciziei de aplicare a sancțiunii disciplinare sub forma retragerii licenței avocatului Lilia Prodan, fiind adoptată o soluție de anulare a acesteia, prin urmare a concluzionat că și ordinul Ministerului Justiției nr.81 din 30 ianuarie 2018 cu privire la retragerea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat Liliesi Prodan, precum și hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților a Uniunii Avocaților nr.XXX din 23 februarie 2018, la fel urmează a fi anulate, așa cum, aceste acte se bazează în exclusivitate pe decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină, care a fost anulată prin prezenta decizie.

Referitor la pretențiile apelantei Lilia Prodan cu privire la recunoașterea acțiunilor de a nu examina și oferi un răspuns la cererea din 02 februarie 2018 și 07 iulie 2018, Colegiul instanței de apel le-a considerat neîntemeiate și pasibile respingerii.

Instanța de apel a opinat că, și pretenția privind anularea răspunsului Ministerului Justiției nr.04/1106 din 29 mai 2018 urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiate, deoarece prin răspunsul dat s-a respins cererea prealabilă, deci răspunsul nu întrunește caracteristicile unui act administrativ, pasibil de a produce efecte juridice, dar, reprezintă punctul de vedere al autorității asupra cererii prelabile.

În lumina celor relatate completul specializat a instanței de apel a constatat că, prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat, considerente din care a concluzionat asupra necesității casării hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea parțială a acțiunii.

La 20 iulie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie respinsă (f.d.153-154, vol.II).

La 17 noiembrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții Supreme de Justiție, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, a depus recursul motivat împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța

de apel, în alt complet de judecată (f.d.184-190, vol.II). Totodată, avocatul Valeriu Scutelnic în interesele Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, a mai formulat cerere cu privire la repunerea termenului de prezentare a recursului motivat (f.d.175-183, vol.II).

În motivarea recursului a indicat că, nu este clar motivul din care Curtea de Apel a examinat apelul prin derogare de la art.258 alin.(3) Cod administrative, astfel, consideră că, este un viciu de procedură care nu poate fi corectat de Curtea Supremă de Justiție.

În susținerea recursului mai invocă și prevederile art.225 și 92 din Codul administrativ.

Avocatul Valeriu Scutelnic, în interesele Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină mai consideră că, instanța de judecată a despărțit limitele controlului judecătoresc, intervenind în prerogativa exclusivă a Comisiei pentru Etică și Disciplină de a constata, dacă sunt sau nu abateri disciplinare în acțiunile avocatului.

Comisia pentru Etică și Disciplină a decis, la data de 22 decembrie 2017, retragerea licenței avocatului Lilia Prodan, pentru încălcări grave în exercitarea profesiei de avocat. Aceste încălcări sunt stabilite de Legea cu privire la avocatură, de Statutul profesiei de avocat precum și de Codul deontologic al avocatului.

Mai notează că, Comisia pentru Etică și Disciplină este unica autoritate care are dreptul să examineze cazuri de abateri disciplinare ale avocaților, să constate abateri disciplinare și să sancționeze pentru aceste abateri.

Consideră că, în acțiunile avocatului Lilia Prodan au fost constatate abateri disciplinare, inclusiv grave și anume: participarea avocatului vizat la urmărirea penală și în instanțele de judecată în lipsa unui contract de asistență juridică, încheiat în modul corespunzător cu Clientul; neînregistrarea în registrul cabinetului avocatului Lilia Prodan a trei contracte de asistență juridică; lipsa numerotării și semnării clientului sau a reprezentantului acestuia pe contractele de asistenta juridica din 21 martie 2016, 11 mai 2016 și 28 noiembrie 2016; încasarea sumelor menționate în contracte fără eliberarea bonurilor de plata (necontabilizarea a 100 000 lei), inclusiv și altor abateri, ca încasarea unui onorariu excesiv și nerezonabil în mărime de 40 000 lei încasat pentru apărarea petiționarului Daniel Aurică Bizadea pentru participarea la o singură ședință de judecată (fapt confirmat de avocatul Lilia Prodan la ședința CED); petiționarul nu a beneficiat din partea avocatului vizat de exercitarea obligațiilor cu bună-credință, în acord cu legea, contractul încheiat și cu bunele moravuri; avocatul vizat n-a consultat clientul în mod conștiincios și nu l-a informat cu diligență cu privire la evoluția cauzei ce i-a fost incredințată; avocatul urma să informeze clientul privitor la decizia emisă de instanța de apel din 30 noiembrie 2016 și dreptul de a o contesta în termen de 30 zile și să redacteze la solicitarea Clientului cerere de recurs; comportamentul avocatului în relațiile cu petiționarii și atitudinea neconștiincioasă cu ultimul (refuzul de a comunica cu clientul, inclusiv telefonic), prin ce a depășit hotarul legal al drepturilor și obligațiilor acordate avocatului ca reprezentant al clientului său cu misiunea și rolul eminent.

Mai accentuează faptul că, în exercitarea atribuțiilor conferite de lege Comisia pentru Etică și Disciplină se conduce de legea specială - Legea cu privire la avocatură și

veghează asupra respectării acesteia de către avocați și avocații stagiaari. Materia civilă în sensul condiției de valabilitate a contractelor de asistență juridică se aplică ca lege generală, însă, Legea cu privire la avocatură, și anume articolele, care sunt specificate în decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină sunt unicele care sunt aplicabile cazului din speța respectivă.

Înlăturarea de la aplicarea legii generale ori de câte ori există o dispoziție specială într-o materie dată, nu trebuie să fie expresă, fiind de la sine înțeleasă, întrucat este consecința directă a principiului *specialia generalibus derogant*. Ca o consecință a acestui principiu, consideră că, nu este permisă convenția părților care să impună aplicarea legii generale, înlăturând de la aplicare dispoziția specială mai restrictivă.

În justificarea poziției, consideră că, instanța de apel a omis faptul că, raportul juridic dintre părți este guvernat de Legea cu privire la avocatură și nu de Codul Civil, iar prin admiterea apelului instanța vădit a admis încălcări a normelor de drept material.

La fel, consideră că, instanța de apel nu a dat o apreciere corectă materialelor cauzei și nu a determinat circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii și în consecință concluziile instanței de apel, expuse în decizie, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

În viziunea recurentului, unul din principiile avocaturii care a fost încălcat de avocatul Lilia Prodan este principiul de a comunica cu clientul, de a informa clientul despre mersul procesului, de a pune la dispoziția clientului toate actele și deciziile importante, de a-i comunica clientului despre posibilitatea atacării deciziei Curții de Apel prin depunerea unei cereri de recurs.

Un alt principiu este garantarea dreptului la apărare, pe care avocatul Lilia Prodan l-a încălcat grav, din cauza că, nu i-a comunicat clientului său decizia Curții de Apel și dreptul de a o contesta, acesta a pierdut termenul de contestare cu recurs și, pe cale de consecință, dreptul la apărare i-a fost grav încălcat.

Totodată, opinează că, pare absurdă și trezește nedumerire „concluzia”, care se regăsește în decizia instanței de apel, referitor la justificarea comportamentului avocatului vizat și nedorința acestuia de a comunica cu clientul pe marginea cauzei date, din motivul că acesta ar fi venit în stare de ebrietate la biroul avocatului (cu toate că, dacă nu dorea să discute cu petiționarul Bizadea Aurică Daniel, putea să comunice cu petiționara Gritco L.).

Mai notează că, instanța de contencios administrativ trebuie să vegheze asupra respectării legalității de către autoritatea administrativă, la caz CED și asupra faptului dacă avocatului vizat în procedura administrativă, nu i-a fost încălcat dreptul, însă, Lilia Prodan nu indică care anume drept al său a fost vătămat de CED în cadrul procedurii administrative. Or, nu este încălcat de către Comisia pentru Etică și Disciplină în momentul examinării cauzei disciplinare nici un drept Lilie Prodan și nici prin decizia pe care a adoptat-o. Simpla critică a deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină nu dă dreptul instanței de judecată să intervină în constatările făcute de organul specializat/autoritatea publică în acest domeniu. Instanța de judecată examinează legalitatea actului emis, fără a face constatări care nu îi sunt proprii.

Consideră că, de către instanța de apel n-au fost analizate și apreciate la justa valoare materialele cauzei și anume: cererea prealabilă din 02 februarie 2018 declarată

de către avocatul Lilia Prodan în privința Deciziei Comisiei pentru Etică și Disciplină din 22 decembrie 2017; explicațiile contradictorii ale avocatului Lilia Prodan în coraport „proiectele contractelor de asistență juridică depuse la Comisia pentru Etică și Disciplină. Conform explicațiilor, avocatul vizat, care de fapt prezintă contract de asistență juridică și a primit conform contractului onorariu în sumă de 40 000 lei pentru participarea la o singură ședință de judecată, menționează că, citează: „De fapt am acceptat să merg la ședința de la Curtea de Apel la rugămintea soției lui, deoarece cu Bizadea nu am avut nici un fel de înțelegeri și nu puteau fi”.

Mai consideră că, decizia contestată este un precedent vicios, ori Curtea de Apel Chișinău și-a permis să intervină în motivația expusă în decizia Comisiei pentru Etică și Disciplină, indicând că, în acțiunile avocatului Lilia Prodan nu au fost stabilite încălcări de natură să ducă la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de retragere a licenței. În acest sens indică că, aceasta este prerogativa Comisiei pentru Etică și Disciplină să stabilească și să constate încălcări în baza legii speciale, instanța de judecată are obligația să examineze legalitatea acestei decizii fără ca să intervină.

În susținerea argumentului invocă prevederile art.21 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, potrivit căruia autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrar scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării dreptului și libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres prevăzute de lege.

Mai notează că, nu este corect și legal ca instanța de judecată să constate dacă avocatul Lilia Prodan a aplicat diligența necesară pentru reprezentarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale clientului său. Totodată, nu este atribuția instanței de judecată să constate că, avocatul Lilia Prodan „în procesul de executare a obligațiilor asumate prin contractele de asistență juridică” care au fost perfectate, semnate unilateral de către avocatul vizat, fără a fi aduse la cunoștința Clientului și pe care le-a prezentat la insistența Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților la ultima ședință din 22 decembrie 2017, aceasta nu a încălcat Legea cu privire la avocatură. Chiar dacă avocatul Lidia Prodan a acordat asistență juridică clientului la faza urmăririi penale, cât și în instanța de fond și în instanța de apel, aceasta nu o absolvă pe Lilia Prodan de obligația de a încheia contract de asistență juridică cu clientul, ori contractul de asistență juridică este unicul act care dă drept avocatului să reprezinte ori să apere interesele clientului său.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat a indicat asupra faptului că, avocatul Lilia Prodan nu a încălcat dreptul la apărare al clientului său și totodată, instanța de apel a concretizat că, avocatul Lilia Prodan a apărat interesele clientului său doar la urmărirea penală, în prima instanță și instanța de apel, pe când petiționarii au invocat anume încălcarea dreptului la apărare în faza de recurs pe care l-au pierdut din cauza avocatului.

Este absolut inadmisibil ca, Completul specializat al instanței de apel să aprecieze constatările Comisiei pentru Etică și Disciplină ca fiind nefondate în condițiile, în care din materialele dosarului rezultă cert că, avocatul Lidia Prodan nu și-a executat cu bună credință obligațiile sale în raport cu clientul. Doar Comisia pentru Etică și Disciplină

poate să constate dacă avocatul și-a exercitat sau nu atribuțiile în raport cu clientul, după ce a audiat părțile și a examinat minuțios toate materialele acumulate.

Este absolut deplasată și concluzia Colegiului civil, comercial și de contencios administrative al instanței de apel, care indică că, sancțiunea disciplinară aplicată Liliesi Prodan s-a întemeiat pe faptul că, avocatul nu ar fi contestat cu recurs decizia Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 și nu a comunicat clientului dreptul de a contesta decizia dată în termen de 30 de zile de la momentul pronunțării publice, denumind aceste constatări neîntemeiat și bazându-se pe faptul că, în decizia Curții de Apel din 30 noiembrie 2016 este indicat că, petiționarul a fost prezent la ședința de judecată. Din materialele procedurii administrative, însă, este evident faptul că, acesta a părăsit sala la sfatul avocatului Lilia Prodan. Chiar dacă nu ar fi părăsit sala, oricum nu ar fi primit la mână o decizie sau un dispozitiv în care să-i fi indicat care este calea de atac al acesteia.

Apreciază ca fiind aberantă concluzia instanței de apel că, avocatul nu a avut obligația de a contesta cu recurs decizia Curții de Apel din 30 noiembrie 2016, deoarece ea a fost contractată pentru prestarea serviciilor de asistență juridică până la urmărirea penală și instanța de apel, menționând în susținerea criticii că, din materiale procedurii administrative și din declarațiile petiționarilor s-a constatat cu certitudine faptul că, petiționarii nu au avut la mână contractul de asistență juridică, deoarece un astfel de contract nici nu a fost încheiat cu ei; petiționarii nu au cunoscut care sunt obligațiunile avocatului față de ei și din vina avocatului au pierdut termenul și dreptul de a ataca decizia cu recurs.

În acest sens, opinează că, constatările și concluziile instanței de apel sunt total greșite, vin în contradicție cu normele și principiile procesului civil și încalcă grav dreptul la apărare al petiționarului. Suplimentar, consideră că, în decizia contestată se contrazic mai multe aliniate și deviază de la linia logică, pe deoparte, scrie că, avocatul nu a primit onorariul pentru reprezentarea intereselor în instanța de recurs, iar pe de altă parte scrie că neinformarea clientului despre dreptul de a ataca decizia Curții de Apel cu recurs, nu este o încălcare, pe când legea cu privire la avocatură și Statutul profesiei de avocat reglementează cu totul altceva.

Instanța de apel face referire la art.11 alin.(2) din Legea cu privire la avocatură și anume, că nu se admite acordarea de către avocat a asistenței juridice de reprezentare a intereselor în instanțele de judecată în alt temei decât în baza contractului de asistență juridică înregistrat la cabinetul avocatului sau la biroul asociat de avocați. Și, totodată, în textul deciziei susține că, neînregistrarea contractului în registrul de evidență, neîntocmirea contractului, nesemnarea lui de către client - nu este o încălcare.

Consideră că, este total greșită aplicarea art.218 din Codul civil (în redacția legii la momentul încheierii contractului), și anume, nulitatea relativă a actului juridic.

La caz, consideră că, nu poate fi aplicată nulitatea relativă a contractului, deoarece neîntocmirea contractului, neînregistrarea în registrul de ordine a contractelor și nesemnarea de către client - nu acordă împuterniciri avocatului. Conform Legii cu privire la avocatură, care este lege specială în cazul contractului de asistență juridică cu un avocat - nesemnarea contractului de către client echivalează cu inexistența acestuia, lipsa împuternicirilor, lipsa dreptului avocatului de a reprezenta clientul în instanța de judecată sau alte organe de drept.

În opinia recurentului, este total greșită afirmația Curții de Apel referitor la faptul că, nulitatea relativă poate fi acoperită prin voința expresă sau tacită a persoanei în al cărui interes este stabilită nulitatea. Voința de a confirma actul juridic lovit de nulitate trebuie să fie certă și evidentă. La caz, nulitatea contractului nu poate fi acoperită prin voința clientului pentru că, Legea cu privire la avocatură indică condițiile de valabilitate a contractului de asistență juridică și inexistența contractului de asistență juridică, neindicarea în registrul cabinetului avocatului a contractului de asistență juridică echivalează cu inexistența acestuia și aceasta nu poate să fie acoperită de voința persoanei/clientului sau a avocatului. Dacă nu întrunește condițiile de valabilitate conform Legii cu privire la avocatură, acest contract nu există.

În această ordine de idei, menționează că, valabilității contractului de asistență juridică nu se aplică prevederile art.218 alin.(2) Cod civil (în redacția veche) și nu pot să fie considerate valabile contractele de asistență juridică care nu corespund Legii cu privire la avocatură.

Întemeind decizia sa în baza prevederilor art.218 alin.(2) Cod civil, instanța de apel n-a luat în considerație și alte prevederi ale Codului civil și anume: art.666, 679 din Codul civil (în redacția veche).

La caz, instanța de apel a analizat și a aplicat temeiurile de nulitate relativă a actelor juridice, dar urma să aprecieze dacă între părți a fost sau nu încheiat contractele de asistență juridică.

Reieșind din materialele cauzei se constată că, contractele invocate nu au fost încheiate între părți, iar imprimările prezentate de apelant de „contracte” semnate doar de ea denotă manifestarea unilaterală de voință a apelantului și nu constituie contracte în sensul prevederilor citate ale Codului civil.

Astfel, notează că, instanța urma să aprecieze ca aplicabile cazului și art.666, 679 ale Codului Civil (în redacția respectivă), dar nu le-a aplicat, astfel, a ajuns la concluzii incorecte asupra cauzei și ceea ce constituie o încălcare de drept și temei de casare a deciziei instanței de apel în conformitate cu art.432 alin.(1) și alin.(2) lit.a) a Codului de Procedură Civilă împreună cu art.195 al Codului Administrativ.

Suplimentar, mai menționează că, instanța de apel n-a luat în considerație și alte prevederi legale ce reglementează raporturile juridice între Avocat și Client pe cauza dată și anume: art.20, 26 alin.(1)-(3) din Constituția Republicii Moldova, art.1, 3, 9, 54, 56 din Legea nr.1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură; art.10, 57 alin.(1), 57 alin.(3), (6), (7) din Statutul profesiei de avocat; art.1 din Preambulul Codului deontologic al Avocaților din Republica Moldova; art.2 alin.(1) din Capitolul I al Codului deontologic al Avocaților din Republica Moldova.

Subsecvent, Comisia a apreciat că, avocatul vizat nu a folosit buna-credință în raport cu clientul său și în lipsa diligenței cuvenite, a ignorat interesul primordial de apărare și luarea măsurilor prompte pentru a reacționa corespunzător în raport cu clientul, care să poată să-i asigure respectarea dreptului la apărare.

Un alt temei de remitere la rejudecare a cauzei date, în opinia recurentului este faptul că, instanța de apel n-a stabilit cercul participanților la proces, n-a atras o parte și anume, Consiliul Uniunii Avocaților, care este organul de conducere și care a fost

vizat în cererea de chemare în judecată a Liliesi Prodan, fiind contestată decizia acestui organ.

În susținerea cererii cu privire la repunerea termenului de prezentare a recursului motivat a invocat faptul că, la 11 octombrie 2021 în adresa Uniunii Avocaților a parvenit decizia motivată din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău. Aceasta a fost recepționată de Comisia pentru Etică și Disciplină la 18 octombrie 2021.

În justificarea argumentului, menționează că, unica persoană responsabilă (conform fișei postului a secretarului Comisiilor, CED, CL și CC) de primirea și repartizarea corespondenței a Comisiei pentru Etică și Disciplină a Uniunii Avocaților în perioada de timp 11 octombrie-16 octombrie 2021 s-a aflat în concediu medical (carantină). Toată corespondența acumulată în această perioadă, inclusiv Decizia motivată din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost recepționată de persoana responsabilă la data de 18 octombrie 2021.

Astfel, consideră necesară repunerea termenului de prezentare a recursului motivat.

La 25 noiembrie 2021, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, într-un termen rezonabil, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova, avocatului Lilia Prodan, persoanelor terțe Lilia Grițco, Daniel Aurică Bizadea copia recursului motivat depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței (f.d.191, vol.II).

La 08 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Oxana Ivanov, în interesele persoanei terțe Lilia Grițco, a expediat referința la cererea de recurs depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel, remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată. Totodată, avocatul Oxana Ivanov, în interesele persoanei terțe Lilia Grițco, a opinat asupra necesității repunerii recurentului în termenul de depunere a recursului motivat (f.d.192, vol.II).

La 22 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Liliesi Prodan, persoanei terțe Daniel Aurică Bizadea copia referinței depuse de avocatul Oxana Ivanov, în interesele persoanei terțe Lilia Grițco la recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.194, vol.II).

La 25 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice a Curții Supreme de Justiție, avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Liliesi Prodan, a expediat referința la cererea de recurs depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând respingerea cererii de recurs, ca fiind inadmisibilă, iar în caz contrar, ca fiind neîntemeiat.

În susținerea referinței avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Liliei Prodan, a indicat că, cererea de recurs urmează a fi respinsă, ca fiind inadmisibilă, pe temei de tardivitate.

La 28 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, Ministerului Justiției al Republicii Moldova, persoanei terțe Daniel Aurică Bizadea copia referinței depuse de avocatul Eugeniu Musteață, în interesele Liliei Prodan la recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.257 alin.(1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Iar, conform art.258 alin.(3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contencios administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Respectiv, procedura de contencios administrativ în prezenta speță în partea procedurală urmează a fi examinată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ, aprobat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin.(2).

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit

căroră procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercițarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art.97 alin.(1) și (3) din Codul administrativ, rezultă că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Reieșind din prevederile art.109 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, un înscris

poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din actele cauzei cert rezultă că, la 07 iulie 2021 Curtea de Apel Chișinău a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f.d.136, vol.II).

Actele cauzei atestă că, la 09 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat dispozitivul deciziei instanței de apel recurentului Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină (f.d.150, vol.II).

La 20 iulie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi, prin care acțiunea să fie respinsă (f.d.153-154, vol.II).

Din materialele cauzei instanța de recurs reține că, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină a recepționat decizia motivată din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a explicat calea și termenul de atac al deciziei adoptate, fiind notificată recurentului la 11 octombrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr.DS8005397330AS, anexat la materialele cauzei (f.d.171, vol.II).

Distinct se reține că decizia motivată din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor: www.instante.justice.md. la 30 septembrie 2021.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, decizia instanței de apel a fost notificată recurentului la data de 11 octombrie 2021.

Prin prisma prevederilor art.245 alin.(2) din Codul administrativ, termenul de 30 zile de depunere a recursului motivat a început să curgă din 12 octombrie 2021, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei motivate a instanței de apel, și a expirat la data de 10 noiembrie 2021, zi de miercuri, inclusiv.

Cu toate acestea, motivarea recursului împotriva deciziei din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, la data de 17 noiembrie 2021, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții Supreme de Justiție, fapt ce denotă depunerea recursului motivat împotriva decizie instanței de apel cu încălcarea evidentă a termenului legal de 30 de zile prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, termenul-limită de prezentare a motivării recursului a expirat la 10 noiembrie 2021 inclusiv, pe când acesta a fost depus la 17 noiembrie 2021.

De altfel, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, începând cu data de 12 octombrie 2021 – până la 10 noiembrie 2021 inclusiv, a dispus de suficient timp de a-și valorifica dreptul de a prezenta recursul motivat în interiorul termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, fiind cea interesată de soluționarea cauzei în ordine de recurs, recurentul Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului și prezentării motivării acestuia în conformitate cu art.245 din Codul administrativ. Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art.246 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

În afară de aceasta, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, a fost asistată de un avocat, care este o persoană abilitată și calificată, conform art.1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise de către acesta.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că în conformitate cu dispozițiile art.65 alin.(1) din Codul administrativ, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină fiind partea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și anume, să depună motivarea recursului conform rigorilor.

Subsecvent, instanța de recurs notează că, hotărârile instanțelor judecătorești, pronunțate de judecătorii și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul național al instanțelor de judecată, în regim real (pct.7-8 și 17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017).

Potrivit acestor prevederi, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Astfel, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul recurentului, precum că a luat cunoștință de decizia motivată a instanței de apel la data de 18 octombrie 2021.

Or, decizia din 07 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în prezenta cauză, a fost publicată pe pagina web a instanței la data de 30 septembrie 2021.

Respectiv, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de decizia motivată a instanței de apel de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md până la data de 18 octombrie 2021, data invocată de avocatul Valeriu Scutelnic, în interesele Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, în cererea de recurs.

Mai mult decât atât, instanța de recurs reiterează că, la 09 iulie 2021, recurentul a fost notificat despre decizia recurată, care la 20 iulie 2021 a demarat calea de atac în ordine de recurs, cu respectarea termenului prevăzut de art.245 alin.(1) din Codul administrativ.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art.245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Referitor la solicitarea Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.65 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Astfel, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

Completul specializat menționează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

La caz, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, înaintând recursul la 17 noiembrie 2021, a solicitat repunerea în termen, însă, nu a prezentat nici un argument plauzibil în acest sens, decât faptul că, decizia motivată a instanței de apel a parvenit în

adresa Uniunii Avocaților la 11 octombrie 2021, iar Comisia pentru Etică și Disciplină a recepționat decizia recurată la 18 octombrie 2021, din motiv că persoana responsabilă de primirea și repartizarea corespondenței s-a aflat în concediu medical, începând cu 11 octombrie 2021 – 16 octombrie 2021.

La acest aspect, instanța de recurs nu poate reține argumentul invocat ca fiind unul plauzibil adus în justificarea omiterii termenului de prezentare a recursului motivat, or, persoana responsabilă de primirea și repartizarea corespondenței s-a aflat în concediu medical timp de 5 zile, chiar și așa, reieșind din Fișa postului anexată la materialele cauzei, aceasta urma să fie substituită de un alt angajat care întrunește condițiile prevăzute ale prezentei Fișe, numit de către Secretarul general al Uniunii Avocaților în conformitate cu actele normative în vigoare pentru exercitarea temporară a funcției respective.

Mai mult, Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, a cunoscut despre modul de derulare a procesului în instanța de apel, fiind înștiințată în mod legal despre data, ora și locul desfășurării ședințelor de judecată, în cadrul cărora a participat, i-a fost notificată dispozitivul deciziei instanței de apel, demarând în acest sens calea de atac în ordine de recurs cu respectarea termenului prevăzut de art.245 din Codul administrativ, prin urmare, a fost obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarului, să întreprindă toate măsurile necesare de protejare a drepturilor sale, inclusiv prin acțiuni concludente prin care să demonstreze păstrarea interesului față de caz, fapt ignorat de către acesta și care a generat omiterea termenului de prezentare a recursului motivat.

Prin urmare, instanța de recurs va respinge cererea recurente cu privire la repunerea în termen de prezentare a recursului motivat și va declara inadmisibil recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic. Or, în cazul acceptării unui recurs tardiv se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, ceea ce este inadmisibil.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că recursul motivat a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.245 alin.(2) din Codul administrativ, și nu a prezentat, prin prisma art.65 alin.(1) din Codul administrativ, nici un argument întemeiat privind omiterea termenului de depunere a recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a recursului depusă de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic.

În conformitate cu art.36 alin.(2) din Codul administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să

dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurentului și al reprezentantului acestuia, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cerere de repunere în termenul de prezentare a recursului motivat și a declara recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, ca inadmisibil.

Conform art. 230, 65, 245 și art.246 alin.(1) și (2) lit.e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, cu privire la repunerea în termenul de prezentare a recursului motivat.

Recursul depus de Uniunea Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, reprezentată de avocatul Valeriu Scutelnic, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecători

Iurie Bejenaru

Aliona Miron